

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for Italiensk mynde

Gyldig til og med 1.1.2021

Norsk Kennel Klub
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innhold

Generelt.....	2
Rasens historie; bakgrunn og utvikling.....	2
Overordnet mål for rasen.....	2
Rasens populasjon.....	2
Populasjonsstørrelse	2
Gjennomsnittlig kullstørrelse	3
Effektiv populasjonsstørrelse	3
Innavlsgrad	3
Bruk av avlsdyr	4
Viktige avlsdyr:	4
Innhenting av avlsmateriale fra andre land	5
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	5
Prioritering og strategi for å nå målene	5
Mentalitet og bruksegenskaper	5
Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester	5
Mentalitet og bruksegenskaper ifht rasestandard.....	5
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	6
Prioritering og strategi for å nå målene	6
Helse	6
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen	6
Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter	6
Forekomst av reproduksjonsproblemer.....	7
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	7
Prioritering og strategi for å nå målene	7
Atferdsproblemer.....	8
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	8
Prioritering og strategi for å nå målene	8
Eksteriør	8
Eksteriørbedømmelser og overdrevne eksteriørtrekk.....	8
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	8
Oppsummering.....	9
Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål.....	9
Plan for videre arbeid i utvalget	9

Generelt

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

Opprinnelsen til den italiensk mynden ligger meget langt tilbake i tid, og en regner med at den først var kjent i Egypt, der en har funnet mumifiserte dvergmynder. En har også funnet bilder av dvergmynder som skriver seg fra tidlige romerske kulturer.

Navnet italiensk mynde stammer fra rasens popularitet i Italia under renessansen. Selv om italieneren først og fremst har vært holdt som selskapshund, har større individer også blitt brukt til jakt på småvilt, og da ofte sammen med jaktfalker.

Mange kunstnere har avbildet italienske ynder i sine verk, for eksempel Velasquez, Pisanello og Giotto. Kongelige har fungert som beskyttere av rasen, blant de mest kjente er Maria Stuart, dronning Victoria, Katarina den store, Fredrik den store og vår norske Dronning Maud.

På 1800-tallet var det, spesielt i England, et stort ønske om å gjøre italieneren så liten som mulig, dette ga helsemessige problemer, og hundene fikk et tydelig dvergpreg. Dette gikk de heldigvis etterhvert bort fra.

At dagens italienere ser ut som de gjør, kan vi fremfor alt takke de kontinentale oppdretterne for; særlig de østerrikske, tyske og italienske har gjort en stor innsats for rasen. Rasen holdt på å dø ut på kontinentet under den 2.verdenskrig, og man ble nødt til å blande inn Whippet for genetisk variasjon, samt hente inn italienere fra England og USA.

De første norske registreringene av italiensk mynde i NKK var tre engelske importere til den svenske kennelen Sobers i 1959/60. I starten var den norske populasjonen bygget på importere fra Sverige og England.

Overordnet mål for rasen

En sunn og frisk italiener, med et godt gemytt og sjarmerende vesen. Og i tillegg redusere rasetypiske helseproblemer og minimering av avl på uregistrerte italienere slik at alle kull kan registreres.

Rasens populasjon

Populasjonsstørrelse

Om man legger sammen registrerte valper og importere de siste 12 år, finnes det mellom 800 og 900 italienske mynder i Norge. Registreringer per år de siste 10 år har vært 77 (2015) 84 (2014) 54 (2013) 74 (2012), 81 (2011), 102 (2010), 66 (2009), 124 (2008), 60 (2007) og 85 (2006).

Registreringstallene har steget tiår for tiår fra 60-tallet, da de første italienske myndene ble registrert i Norge. Toppen ble nådd i 2005-2009. Gjennomsnittlig antall registrerte italienere per år har i hver 5-årsperiode vært: 1 per år (1965-69), 9 per år (70-74), 7 per år (75-79), 2

per år (80-84), 14 per år (85-89), 18 per år (90-94), 40 per år (95-99), 51 per år (2000-04), 81 per år (05-09), 75 per år (10-14).

Gjennomsnittlig kullstørrelse

Gjennomsnittlig kullstørrelse for 2015 var 3,38 valper per kull. Kullstørrelsen har doblet seg fra de første registreringene på 60-tallet, med 1,33 valper (1965-69). Senere har tallene vært 2,06 valper per kull (1970-74), ingen kull (1980-84), 2,95 valper per kull (1985-89), 2,77 valper per kull (1990-94), 3,10 valper per kull (1995-99), 3,32 valper per kull (2000-04), 3,46 valper per kull (2005-09) og 2010-2014 var 3,12 valper per kull.

Effektiv populasjonsstørrelse

Oversikt over hvor stor andel av hunder som registreres hvert år som brukes videre i avl fra år 2000:

2000: 48 registrerte – 3 hannhunder + 7 tisper = 10 hunder gått videre i avl (4,8%)
2001: 50 registrerte – 3 hannhunder + 8 tisper = 11 hunder gått videre i avl (5,5%)
2002: 34 registrerte – 1 hannhund + 4 tisper = 5 hunder gått videre i avl (1,7%)
2003: 61 registrerte – 2 hannhunder + 8 tisper = 10 hunder gått videre i avl (6,1%)
2004: 48 registrerte – 1 hannhund + 8 tisper = 9 hunder gått videre i avl (4,32%)
2005: 60 registrerte – 3 hannhunder + 6 tisper = 9 hunder gått videre i avl (5,4%)
2006: 75 registrerte – 5 hannhunder + 14 tisper = 19 hunder gått videre i avl (14,25%)
2007: 49 registrerte – 5 hannhunder + 7 tisper = 12 hunder gått videre i avl (5,88%)
2008: 113 registrerte – 4 hannhunder + 20 tisper = 24 hunder gått videre i avl (27,12%)
2009: 53 registrerte – 6 hannhunder + 5 tisper = 11 hunder gått videre i avl (5,83%)
2010: 98 registrerte – 5 hannhunder + 6 tisper = 11 hunder gått videre i avl (7,7%)
2011: 70 registrerte – 3 hannhunder + 4 tisper = 7 hunder gått videre i avl (4,9%)
2012: 65 registrerte – 7 hannhund (2 imp) + 8 tisper (1 imp) = 15 hunder gått videre i avl (10,4%)
2013: 54 (42+12) registrerte – 2 hannhunder (1 imp) + 3 tisper (2 imp) = 5 hunder gått videre i avl (2,7%)
2014: 84 (75+9) registrerte – 3 hannhunder (2 imp) = 3 hunder gått videre i avl (2,52%)
2015: 77 (71+6) registrerte – 1 hannhund (1 imp) + 1 tisper (1 imp) = 2 hunder gått videre i avl (1,54%)

Innavlsgrad

2015: 2,48% per kull - 2,22% per valp – laveste 0% – høyeste 4,9%
2014: 4,04% per kull - 3,2% per valp – laveste 0,2% - høyeste 15,3%
2013: 3,6% per kull - 3,81% per valp – laveste 0,2% - høyeste 11,2%
2012: 2,84% per kull - 3,0% per valp – laveste 0,4% - høyeste 6,9%
2011: 2,55% per kull - 2,5% per valp – laveste 0,1% - høyeste 7,6%
2010: 4,11% per kull - 3,6% per valp – laveste 0,2% - høyeste 14,2%
2009: 4,09% per kull - 3,04% per valp – laveste 0,3% - høyeste 10,8%
2008: 4,97% per kull - 5,83% per valp – laveste 0,0% - høyeste 25,4%

Bruk av avlsdyr

Avlsdyr bør ikke ha flere avkom enn tilsvarende 5% av antall registrerte hunder i rasen over 5 år. Dette gjelder både hannhunder og tisper. På grunnlag av registreringstall fra 2011 til 2015 bør ikke antall avkom fra et individ være mer enn 17.

2011: 70 registrerte hunder

2012: 59 registrerte hunder

2013: 54 registrerte hunder

2014: 84 registrerte hunder

2015: 77 registrerte hunder

Dette gir totalt 344 registrerte valper over denne femårsperioden (2011-2015). 5% av 344 er 17 avkom.

Viktige avlsdyr:

Avlsdyr som har hatt 15 eller flere avkom.

Tisper:

Abolla Lady von Dogcastle: 23 avkom i Norge – 6 har gått videre avl i Norge – 53 barnebarn

Dervisch Cosmic Curves: 16 avkom i Norge – 4 har gått videre i avl i Norge – 4 barnebarn

Dunrobin`s Winona: 16 avkom i Norge – 5 har gått videre i avl i Norge – 55 barnebarn

Leslie de Shirkan: 26 avkom i Norge – 5 har gått videre i avl i Norge – 57 barnebarn

Movado A Prioritaire Par Avion: 16 avkom i Norge – 4 har gått videre i avl i Norge – 33 barnebarn

Movado Ballerina Liberata: 18 avkom i Norge – 2 har gått videre i avl i Norge – 9 barnebarn

Movado Ursula Ariel: 15 avkom i Norge – 3 har gått videre i avl i Norge – 8 barnebarn

Royal Carisma`s My Little Angel: 16 avkom i Norge – 4 har gått videre i avl i Norge – 18 barnebarn

Sasha: 21 avkom i Norge – 4 har gått videre i avl i Norge – 40 barnebarn

Talata Donna: 18 avkom i Norge – 1 har gått videre i avl i Norge – 4 barnebarn

Talata Kornelia: 14 avkom i Norge – 3 har gått videre i avl i Norge – 39 barnebarn

Talata Wivarella: 18 avkom i Norge – 3 har gått videre i avl i Norge – 23 barnebarn

Hannhund:

Alessandro des Crocs de la Moliere: 34 avkom i Norge – 5 har gått videre i avl i Norge – 29 barnebarn

Cabernet Sauvignon Pustynny Wiatr: 18 avkom i Norge – 4 har gått videre i avl i Norge – 12 barnebarn

Caeles Magical Mr.Mistoffelees: 21 avkom i Norge – 7 har gått videre i avl i Norge – 41 barnebarn

Canta Libre Sundance Kid: 32 avkom i Norge – 9 har gått videre i avl i Norge – 105 barnebarn

Chu-pao's Mio Bello Carino: 23 avkom i Norge – 2 har gått videre i avl i Norge – 10 barnebarn

Dogcasle Let Me Entertain You: 15 avkom i Norge – 1 har gått videre i avl i Norge – 2 barnebarn

Dogcastle Uforgettable: 31 avkom i Norge – 7 har gått videre i avl i Norge – 41 barnebarn

Dogcastle`s Unbelievable Bug: 15 avkom i Norge – 0 har gått videre i avl i Norge

Eugenios Amenhotep: 15 avkom i Norge – 4 har gått videre i avl i Norge – 14 barnebarn

Heesa Meesas Dun it White Charm: 19 avkom i Norge – 3 har gått videre i avl i Norge – 14 barnebarn

Movado Hellraiser: 19 avkom i Norge – 3 har gått videre i avl i Norge – 28 barnebarn

Movado Ric Rosso: 39 avkom i Norge – 8 har gått videre i avl i Norge – 70 barnebarn

Nash de Shirkan: 39 avkom i Norge – 7 har gått videre i avl i Norge – 64 barnebarn

Pinocchio des Princes de Kazan: 21 avkom i Norge – 5 har gått videre i avl i Norge – 33 barnebarn

Strippoker`s Schöne Blaue Donau: 23 avkom i Norge – 5 har gått videre i avl i Norge – 37 barnebarn

Tonino du Domain de Chanteloup 31 avkom i Norge – 7 har gått videre i avl i Norge – 45 barnebarn

Talata Ingebjørgs Little Sting: 17 avkom i Norge – 0 har gått videre i avl i Norge

Talata Valentino: 25 avkom i Norge – 4 har gått videre i avl i Norge – 23 barnebarn

Twan-San-Yen Magical Raffaello: 15 avkom i Norge – 3 har gått videre i avl i Norge – 9 barnebarn

Valmiki du Manoir des Ombreuses: 17 avkom i Norge – 1 har gått videre i avl – 3 barnebarn

Vertragus Rinslido: 20 avkom i Norge – 3 har gått videre i avl i Norge – 26 barnebarn

Ylladian Eugenios Gavoni: 55 avkom i Norge – 6 har gått videre i avl i Norge – 42 barnebarn

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

Samarbeidet med andre land er i dag på oppretternes skuldre. Enkelte individer som senere går videre i avl hentes inn fra andre land, da spesielt fra Sverige.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Minske graden av matadoravl, større genetisk variasjon og lavere innavlsprosent.

Prioritering og strategi for å nå målene

Informere om viktigheten av genetisk variasjon og problemer som kan oppstå ved matadoravl, samt oppfordre til bruk av ubrukke, men rasetyperiske hannhunder.

Mentalitet og bruksegenskaper

Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester

Myndenes bruksprøve er lure coursing, der man simulerer harejakt på et jorde, der de løper etter en «lure» (plastpose) i en line og denne følger et oppsatt trinsesystem. 5 delmomenter vurderes for 20 poeng hver, maksimalt 100 poeng. Mer informasjon finnes på www.lurecoursing.no. Det er svært stor variasjon på jaktlyst og jaktevne hos italienerne, fra sterkt til ikke-eksisterende. Miljøet for lure coursing innen rasen er lite, men i vekst.

Mentalitet og bruksegenskaper ifht rasestandard

Beskrivelse av mentalitet og atferd i rasestandard er kortfattet: reservert, trofast og hengiven. Mentaliteten varierer stort innen rasen, fra fryktsom til svært utadvent. Rasen har fra tidligere rykte på seg for å være nervøse og utilnærmelig annet enn for dem de kjenner, men oppdretterne har gjort en god jobb på å avle frem et mer åpent og tilgjengelig gemytt.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Fortsette det gode arbeidet med å bruke mentalt stabile og trivelige hunder i avl. Jobbe for større interesse og deltagelse av italienere på lure coursing.

Oppfordre flere italieneriere til å bruke sine hunder innenfor de ulike hundesporter.

Prioritering og strategi for å nå målene

Økt informasjon og egne lure coursing treninger for italiensk mynde.

Bevisstgjøring av oppdrettere og valpekjøpere om viktigheten av å bruke avlshunder med god mentalitet.

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

Italiensk mynde er generelt en frisk rase, men er ikke uten problemer. Det har inntil 2013 ikke vært noen helseprogram eller screeningundersøkelser for rasen. I tillegg til øyelysning, kan nå undersøkelse av patella registreres hos NKK, og rasen har fått sine første DNA-tester (for Emaljehypoplasi, PRA og trangvinkelglaukom).

De største helseproblemene for rasen er epilepsi, beinbrudd og patella luksasjon. Andre problemer er vitreus degenerasjon (VD), tenner- og tannkjøttproblemer, colour dilution alopecia (CDA), Legg-Chalvé-Perthes, emaljedefekter.

Historisk har både epilepsi og beinbrudd vært mer utbredt i rasen tidligere, og har vært jobbet med av oppdrettere. De siste par årene har vi sett en økning i antall beinbrudd, men dette kan også skyldes økt kommunikasjon på sosiale medier blant eiere. Tidligere var det også mer avl på liten størrelse, og dette førte med seg hyppigere beinbrudd. Med mulighet for øyelysning, har man nå oppdaget en høy andel av Vitreus Degenerasjon innen rasen, uten at det ser ut til å gi de samme alvorlige følgene som på andre raser (f.eks. linseluksasjon)

Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter

Vi har ingen pågående helseprogram. I fjor fikk vi begynne å registrere status for patella på italienere og øyelysning har blitt foretatt av et fåtall eiere og oppdrettere. Vi har også nylig fått de første DNA-testene for rasen, på arvelig emaljedefekt (flekvis tap av emalje, gjerne i kombinasjon med mindre tenner enn normalt, og hunden får mye lettere både tannstein og periodontitt), PRA (progressiv retinal atrofi, gradvis nedbryting av netthinnen, som til slutt fører til blindhet) og trangvinkelglaukom (unormale fester av linsen, slik at bakenforliggende øyeeplegele lekker gjennom og gir økt trykk). Dette er ikke store problemer på rasen i Norge i dag, men kan være et godt verktøy til å unngå at disse blir til et problem i fremtiden. Ved fornuftig bruk av gentester, kan bærere (og i noen tilfeller også syke individer) trygt brukes i avl, slik at sykdomsgener ikke vil ta ellers verdifulle hunder ut av avl.

Patellaluksasjon er en tilstand der patella (kneskålen, et lite bein som sitter i senen til den store lårmuskelen for å lette bevegelse over kneleddet) blir dratt ut av sporet sitt, og havner

enten på yttersiden eller innsiden av kneleddet. Prosessen der patella dras ut av plassen sin, er som regel smertefull, og kan gi nedsatt bevegelse i det det skjer, og bruskskader med tilhørende artroseforandringer med tiden. Dette kan ha ulike årsaker, som både kan være konstruksjonsmessige og arvelige. Hunder med patellaluksasjon skal ikke gå videre i avl.

Epilepsi er en samlebetegnelse på en krampetilstand med bevissthetstap. Det kan være arvelig, men kan også skyldes en lang liste andre tilstander og sykdommer, fra lavt blodsukker, traumer, stoffskifteproblemer til hjernesvulst. Den arvelige typen dukker som regel opp innen 5-års alder, mens epilepsi av andre årsaker er mer vanlig ved høyere alder. Arvelig epilepsi mistenkes sterkt ved flere tilfeller i slekten.

Beinbrudd er relativt vanlig innen rasen, og skyldes som regel en kombinasjon av lange tynne bein (som regel med normal beintetthet) og overmott hos unge hunder. De aller fleste beinbrudd skjer før hunden har fylt 1,5 år, og er sjelden hos eldre hunder. Unge hunder har mye energi og fart, og dette i kombinasjon med høye og lange hopp, og manglende evne til å kontrollere kroppen i høy fart, der de nesten tror de kan fly, er det som fører til beinbrudd.

Siden øyelysing ble standardisert i 2006 (ECVO) har 62 Italienske myndigheter blitt øyelyst. 31 av disse var uten anmerkninger. 30 har fått påvist Vitreus degenerasjon/fremfall og 1 hadde kun katarakt. Enkelte av de 30 hadde også andre anmerkninger. Dette samsvarer med øyelysningsresultater fra USA. Hunder med Vitreusframfall bør ikke pares med hverandre.

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Italiensk mynde har få reproduksjonsproblemer. De fleste tisper føder normalt og er gode mødre. Størrelsen på kull er i gjennomsnitt større enn for 20-30 år siden, men kan variere stort, fra 1 til 8-9 valper.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Kortsiktige mål er å bevisstgjøre nye og gamle oppdrettere om helseproblemer og helsetester som finnes på rasen, og å få flere av både oppdrettere og valpekjøpere til å helseundersøke sine italienerere.

Langsiktig mål er at alle hunder som går i avl skal være undersøkt for patellaluksasjon uten anmerkning og ha gjennomført øyelysning senest 12 månededer før en paring. Det er også ønskelig at flest mulig valper som registreres får undersøkt knær når de er 1-2 år gamle, og øyne minst 1 gang, helst både som ung og ved 7-8 års alder. Det er ønskelig at frekvensen av Vitreus degenerasjon/fremfall skal reduseres over tid.

Prioritering og strategi for å nå målene

Det er viktig å få ut informasjon om helseproblemer og mulige helsetester. Jevnlige informasjonskampanjer og «konkurranser» for å få opp interessen for de ulike helsesjekkene.

Jobbe med å få en innholdsrik helseside på www.italienerutvalget.no slik at både oppdrettere og valpekjøpere kan finne den informasjonen de trenger for å både avle med minst mulig risiko for sykdom, og for som valpekjøper å kunne ha kunnskaper til å gjøre et

godt valg ved kjøp av valp. Jo mer bevisste valpekjøpere er, jo mer må oppdrettere være frampå for å gjøre en god helsemessig jobb i sitt avlsarbeid.

Atferdsproblemer

Italieneren er generelt en rase med lite atferdsproblemer, men det er ikke en rase for alle. Som for mange småhunder kan renslighetstreningen ta lang tid, det er også viktig å tidlig starte opp med «hjemme alene trening», da italieneren er en rase som er svært flokkavhengig. Nervøsitet og angst er i dag mindre utbredt enn tidligere, og italieneren kan derfor ikke lenger kalles en nervøs rase.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Holde atferdsproblemene lave i rasen, og avle på mentalt stabile individer.

Prioritering og strategi for å nå målene

Fortsette avl på hunder som ikke viser atferdsproblemer.

Eksteriør

Eksteriørbedømmelser og overdrevne eksteriørtrekk

Rasestandarden beskriver italieneren slik: slank, høybeint og kvadratisk. Selv om den er liten er den en typisk mynde, med myndens forfinede eleganse. Rasen kan stå modell for begrep som ynde og edelhet.

Størrelse er i dag et problem, mange hunder er for store i forhold til standarden. Dette har bestandig vært et problem, og dette må det hele tiden jobbes med, samtidig er det viktig at beinmassen forblir solid for å minke risikoen for benbrudd. Smale snuter med svake kjever og lite plass til tenner er et moderat problem på rasen, i tillegg til smale fronter/fremskutte skuldre og trange frembeinsbevegelser. Bevaring av de karakteristiske s-kurvene er ønskelig og nødvendig å bevare. Rasetyperiske bevegelser med tilstrekkelig løft og driv må også bevares.

Lange, tynne bein er disponert for beinbrudd, og lange lår/underlår med ekstrem knevinkel kan disponere for patellaluksasjon.

Alt i alt har rasen ingen overdrevne eksteriørtrekk.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Det er viktig at oppdrettere har rasestandarden i bakhodet når de velger avlsdyr. Det er viktig at fokuset på korrekt størrelse fortsetter slik som det har blitt gjort da dette er et kontinuerlig problem.

Oppsummering

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

Helheten er viktig i avl, og det er mange hensyn og mange mål. Hovedprioritet er en sunn og frisk italiener som ser ut som en italiener. Større bruk av helseundersøkelser, mer åpenhet om sykdommer, og mer aktivt bruk av rasen til ulike hundesporter.

Plan for videre arbeid i utvalget

Informasjon om tilgjengelige helseundersøkelser og oppfordring av oppdrettere og valpekjøper om å ta i bruk disse. Oppfordre til aktivt bruk av hund til ulike aktiviteter, da spesielt utstilling og lure coursing.